

Nr 210.

Av herr **Wiberg**, om anslag till täckande av statens konstråds omkostnader.

I kungl. proposition den 19 februari 1937, nr 157, föreslogs inrättandet av ett statligt organ, statens konstråd. Framställningen bifölls av riksdagen, som i skrivelse den 27 maj 1937, nr 312, anmälde, att riksdagen till konstrådet för budgetåret 1937/38 under åttonde huvudtiteln hade anvisat ett anslag av 9 000 kronor.

För ett vart av påföljande tvenne budgetår beviljade riksdagen å åttonde huvudtiteln för täckande av kostnaderna för konstrådets verksamhet 11 000 kronor och för budgetåret 1940/41 7 500 kronor.

För därpå följande budgetår har emellertid Kungl. Maj:t icke gjort framställning om anslag under åttonde huvudtiteln. Kostnaderna för konstrådets verksamhet hava täckts därigenom att chefen för kungl. ecklesiastikdepartementet av för kommittéändamål till förfogande stående medel anvisat erforderligt belopp.

I sin petitaframställning den 28 augusti 1944 (bil.) hemställde konstrådet dels att Kungl. Maj:t måtte hos 1945 års riksdag utverka anslag i principiell likhet med vad som skett t. o. m. budgetåret 1940/41 och dels att anslag måtte utgå med något ändrat belopp och efter i vissa avseenden annorlunda grunder än som gällde för nu löpande budgetår och som angävos i Kungl. Maj:ts nådiga brev den 30 juni 1944.

Som motivering för sin hemställan i förstnämnda avseende underströk statens konstråd, att konstrådet vore en av riksdagen beslutad fast statlig institution och att dess verksamhet principiellt hade annan karaktär än det arbete, som utfördes av en utav Kungl. Maj:t tillsatt kommitté.

Statsverkspropositionen innehåller emellertid icke någon sådan framställning, som av konstrådet åsyftas, och man måste följaktligen förutsätta, att densamma av Kungl. Maj:t lämnats utan avseende.

Det torde böra understrykas, att frågan icke har någon egentlig ekonomisk räckvidd. Det belopp, som statens konstråd behöver, torde under alla förhållanden komma att erhållas antingen genom att anslag upptages å åttonde huvudtiteln eller också genom att departementschefen använder till hans förfogande stående kommittéanslag. Ur riksdagens synpunkt torde det emellertid icke kunna anses likgiltigt vilket alternativ, som väljes. Det måste nämligen vara riktigare, att riksdagen direkt förbehåller sig rätten pröva vederbörande anslag, vilket kan ske genom att medel beviljas å åttonde huvudtiteln. Principiellt kan det ej heller anses vara tillfredsställande, att den provisoriska anordning, som rätt de senaste åren, får fortbestå. Riksdagen har en gång beslutat inrätta konstrådet. Några planer

Bihang till riksdagens protokoll 1945. 4 saml. Nr 210—215.

på att avveckla detsamma och dess verksamhet hyser riksdagen såvitt känt är icke. Skulle det emellertid mot förmodan förhålla sig på annat sätt, bör detta klarläggas så snart som möjligt. Den nuvarande haltande anordningen har också väckt stor uppmärksamhet inom konst- och kulturkretsar, där man icke kunnat undgå fråga sig, vad som egentligen är meningen.

Under hänvisning till vad jag ovan anfört hemställes,

att riksdagen måtte under åttonde huvudtiteln till Statens konstråd: Omkostnader, i överensstämmelse med statens konstråds framställning den 28 augusti 1944 bevilja ett förslagsanslag å 8 100 kronor.

Stockholm den 23 januari 1945.

Åke Wiberg.

Bilaga.

Till Konungen.

På sätt framgår av Kungl. Maj:ts i avskrift bifogade nådiga brev av den 30 juni 1944 har Kungl. Maj:t meddelat föreskrifter med avseende å anslag till statens konstråd samt ersättning till rådets sekreterare för budgetåret 1944—1945.

För budgetåret 1937—1938 gällde den ordning som framgår av Kungl. Maj:ts i avskrift bifogade nådiga brev av den 30 juni 1937.

För budgetåret 1937—1938 utgjorde anslaget kr. 9 000 samt för ett vart av påföljande tvenne år kr. 11 000 och för budgetåret 1940—1941 kr. 7 500. För därpå följande budgetår har anslag utgått i principiell likhet med vad som gäller för nu löpande budgetår.

Statens konstråd får nu i underdånighet hemställa, att ifråga om formen för anslag en återgång till den ordning, som gällde till och med budgetåret 1940—1941 måtte ske. I detta sammanhang erinrar konstrådet därom, att statens konstråd är en av riksdagen beslutad fast statlig institution och att dess verksamhet principiellt har annan karaktär än det arbete, som utföres av utav Kungl. Maj:t tillsatta kommittéer. Framställningen avser också tiden från och med den 1 juli 1945 och torde det vara anledning antaga, att förhållandena därefter komma att gestalta sig annorlunda än under det nu pågående kriget. Statens konstråds verksamhet har under de gångna krigsåren av naturliga skäl måst inskränkas i hög grad. Den tidpunkten nalkas emellertid, då konstrådets verksamhet borde kunna upptagas i den omfattning, som erfordras för uppfyllande av de syften, som avsågos i Kungl. Maj:ts proposition den 19 februari 1937 nummer 157 samt riksdagens beslut samma år, återgivet i riksdagens skrivelse den 27 maj 1937, nummer 312.

Ordföranden i konstrådet har hemställt, att framställning om arvode till honom icke måtte göras. Ifråga om arvode till övriga 6 ledamöter avser den nu

ifrågavarande framställningen endast kr. 400 för varje ledamot, ehuru beloppet ursprungligen utgjorde kr. 500. I proportion härmed föreslås också minskning av den ersättning som i vissa fall skall utgå till suppleant och varmed ordinarie ledamot får vidkännas avdrag.

I Kungl. Maj:ts kungörelse om ändrad lydelse av § 9 instruktionen den 21 november 1937 (nr 883) för statens konstråd, avgiven den 3 januari 1941, föreskrives, att en av överintendenten och chefen för Nationalmuseum utsedd representant för museet skulle, därest museet ej vore företrätt inom konstrådet, kallas till konstrådets sammanträden. Vederbörande representant finge deltaga i överläggningarna men ej i besluten med rätt för honom att få avvikande mening antecknad i protokollet.

Det samarbete med Nationalmuseum, som på detta sätt åstadkommits, har visat sig vara synnerligen värdefullt. I allmänhet torde överintendenten och chefen för Nationalmuseum personligen komma att vid konstrådets sammanträden företräda Nationalmuseum. Hittills har på grund av nu gällande ordning och i avsaknad av föreskrifter varken Nationalmuseum eller konstrådet haft möjligheter att till Nationalmusei representant utbetala någon som helst ersättning för deltagande i sammanträdena eller för arbetet i övrigt. Det är anledning räkna med att detta arbete för Nationalmusei representant kommer att bli ganska omfattande och tidsödande. Statens konstråd förmenar, att rätteligen till Nationalmusei representant borde utgå arvode i överensstämmelse med framställning rörande konstrådets ordinarie ledamöter. Några särskilda föreskrifter på vilket sätt eventuellt arvode skulle fördelas, därest vid något sammanträde chefen för Nationalmuseum skulle vara förhindrad deltaga, torde icke erfordras. Konstrådet hemställer, att arvode åt Nationalmusei representant måtte upptagas till ett belopp av kronor 400.

Sekreteraren åtnjuter för närvarande ett årsarvode å kr. 2 800 och föreslås i detta hänseende icke någon ändring. Ursprungligen utgjorde beloppet kr. 3 000. Till expenser och resekostnadsersättning utgår numera ett till kr. 2 500 maximerat belopp. Ej heller i detta avseende föreslås någon ändring.

Under hänvisning till vad ovan anförts får statens konstråd i underdånighet hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte hos 1945 års riksdag utverka följande anslag för statens konstråds verksamhet under budgetåret 1945—1946, nämligen:

a) Envar av konstrådets ledamöter må åtnjuta ett arvode för helt år räknat med kr. 400 att utgå i efterskott med $\frac{1}{4}$ av arvodet varje gång, med skyldighet för ledamot, för vilken suppleant vid förfall inträtt i hans ställe, att av sitt arvode till suppleanten avstå ett belopp av kr. 14:40 för sammanträdesdag, dock högst 72 kr. för kvartal räknat 2 400

b) Den av överintendenten och chefen för Nationalmuseum utsedde representanten för museet må i likhet med konstrådets ledamöter åtnjuta ett arvode för helt år räknat med kr. 400 att utgå kvartalsvis i efterskott med $\frac{1}{4}$ av beloppet varje gång 400

c) Ledamot eller suppleant, som är bosatt utom Stockholm, må då han deltaga i konstrådets sammanträden i Stockholm — utöver honom tillkommande arvode — åtnjuta ersättning med 12 kr. för sammanträdesdag samt

för resor till konstrådets sammanträden ersättning enligt den klass i allmänna resereglementet, efter vilken han på grund av sin tjänsteställning erhåller ersättning, dock lägst klass 1 B.

För andra resor av konstrådets ledamöter eller suppleanter samt av sekreteraren, som befinnas erforderliga för fullgörande av konstrådets uppgifter, må reseersättning utgå enligt enahanda grunder.

d) Till expenser och resekostnadsersättning må högst utgå kr. 2 500 per år räknat 2 500

e) Sekreteraren må åtnjuta årsarvode med kr. 2 800 att utbetalas månadsvis i efterskott 2 800

Kr. 8 100

Stockholm den 29 augusti 1944.

Underdånigst

för Statens Konstråd:

Åke Wiberg.

/Gustaf Lindgren.

Avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev till statskontoret.
GUSTAF o. s. v. Vår ynnest o. s. v.

Genom nådigt beslut den 17 juni 1943 meddelades föreskrifter med avseende å anslag till statens konstråd samt ersättning till rådets sekreterare för budgetåret 1943/44.

På därom gjord underdånig framställning föreskriver Kungl. Maj:t, med tillämpning tills vidare under budgetåret 1944/45, att i fråga om anslag till statens konstråd skall gälla följande.

1) Ordföranden och ledamöter äga uppbära dagarvode enligt bestämmelserna å § 4 första och andra styckena kungörelsen den 29 augusti 1921 (nr 517) med vissa bestämmelser angående kommittéer, dock att ifrågakommande arvodesbelopp icke må för året överskrida, för ordföranden åttahundra kronor och för ledamot fyrahundra kronor. Sådant dagarvode utgår jämväl till suppleant i rådet för dag, under vilken han i ordinarie ledamots ställe inträder såsom ledamot i rådet.

2) Sekreteraren äger åtnjuta årsarvode med tvåtusenåttahundra kronor att utbetalas månadsvis i efterskott.

3) Ledamot eller suppleant, som är bosatt utom Stockholm äger för resor till och från konstrådets sammanträden i Stockholm åtnjuta resekostnadsersättning enligt den klass i allmänna resereglementet, efter vilken han på grund av sin tjänsteställning erhåller ersättning, dock lägst klass 1 B.

För andra resor av konstrådets ledamöter eller sekreterare, som finnas erforderliga för fullgörande av konstrådets uppgifter, utgår resekostnadsersättning enligt enahanda grunder.

4) Räkning å resekostnadsersättning må icke gäldas, förrän räkningen av statskontoret granskats och godkänts till utbetalning.

5) Till expenser och resekostnadsersättning må icke utgå mer än tvåtusenfemhundra kronor.

6) Statskontoret äger att på rekvisition till statens konstråd utbetala erforderliga belopp från åttonde huvudtitelns reservationsanslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

Detta meddelas statskontoret till efterrättelse i vad på statskontorets åtgärd ankommer.

Stockholms slott den 30 juni 1944.

GUSTAF.

/Gösta Bagge.

Avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev till statskontoret.
GUSTAF o. s. v. Vår ynnest o. s. v.

I skrivelse den 27 maj 1937, nr 312, anmälde riksdagen, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition den 19 februari 1937, nr 157, framställt förslag till konstrådet för budgetåret 1937/1938 under åttonde huvudtiteln anvisat ett anslag av 9 000 kronor.

På förekommen anledning hava därefter byggnadsstyrelsen, akademien för de fria konsterna och konstnärernas riksorganisation till Kungl. Maj:t inkommit med förslag till ledamöter i konstrådet.

Kungl. Maj:t förordnar, att från och med den 1 juli 1937 skall vara inrättat ett konstråd med uppgift att handhava ledningen av den statliga konstfrämjande verksamhet, som avses i Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition och varom närmare bestämmelser framdeles komma att av Kungl. Maj:t meddelas i en för konstrådet utfärdad instruktion.

Konstrådet skall bestå av sju ledamöter, av vilka sex förordnas av Kungl. Maj:t och den sjunde väljes av de sålunda utsedda. Bland nämnda sex ledamöter skall Kungl. Maj:t utse en att vara konstrådets ordförande; av de återstående fem ledamöterna, bland vilka Kungl. Maj:t utser en att vara vice ordförande, skall en vara representant för byggnadsstyrelsen och utses efter förslag av denna styrelse samt två vara målare och två skulptörer, de fyra sistnämnda utsedda efter förslag av akademien för de fria konsterna och den sammanslutning av konstnärer, som Kungl. Maj:t bestämmer. Sistberörda förslag böra upptaga vardera minst två målare och två skulptörer. Den ledamot, som väljes av de av Kungl. Maj:t förordnade ledamöterna, skall vara en person, som, ehuru icke konstnär, gjort förtjänstfulla insatser i konstlivet. För en var av de fyra ledamöterna, som äro antingen målare eller skulptörer, skall Kungl. Maj:t förordna en suppleant. Dessa

suppleanter skola kallas till konstrådets sammanträden och äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten, med rätt för suppleant att få avvikande mening antecknad till protokollet. Vid förfall för ordinarie ledamot har dennes suppleant att inträda såsom ledamot i konstrådet i den ordinarie ledamotens ställe med samma skyldighet och befogenhet som ordinarie ledamot.

Kungl. Maj:t förordnar sekreterare hos konstrådet. Sekreteraren åligger att bereda och föredraga på rådets prövning ankommande ärenden, att föra konstrådets protokoll samt att eljest fullgöra vad enligt konstrådets instruktion kan komma att åläggas honom.

Konstrådet sammanträder på kallelse av ordföranden. Konstrådets sammanträdesort är Stockholm.

Ordföranden, annan ledamot och sekreteraren äga åtnjuta följande arvoden för helt år räknat, nämligen ordföranden 1 000 kronor, en var av övriga ledamöter 500 kronor och sekreteraren 3 000 kronor, att utgå till ordföranden och övriga ledamöter kvartalsvis i efterskott med en fjärdedel av arvodet varje gång samt till sekreteraren månadsvis i efterskott med en tolfedel varje gång, med skyldighet för ledamot, för vilken suppleant vid förfall inträtt i hans ställe, att av sitt arvode till suppleanten avstå ett belopp av 18 kronor för sammanträdesdag, dock högst 90 kronor för kvartal räknat.

Ledamot eller suppleant, som är bosatt utom Stockholm, äger då han deltagit i konstrådets sammanträden i Stockholm — utöver honom tillkommande arvode — åtnjuta ersättning med 12 kronor för sammanträdesdag samt för resor till konstrådets sammanträden rese- och traktamentsersättning enligt rese- och traktamentsklass 1 B i allmänna resereglementet, därest han icke på grund av innehavande befattning är berättigad till ersättning enligt högre klass.

För sådana andra resor av konstrådets ledamöter, som befinnas erforderliga för fullgörande av konstrådets uppgifter, utgår — utöver fastställt arvode — rese- och traktamentsersättning enligt nämnda klass.

Statskontoret skall granska reseräkning för utbetalningen.

Till expenser, resor och dagtraktamenten äger konstrådet använda ett belopp av högst 2 000 kronor för helt år räknat.

Nämnda arvoden samt det till expenser, resor och dagtraktamenten anslagna beloppet skola för budgetåret 1937/38 utgå ur förenämnda av riksdagen beviljade anslag å 9 000 kronor.

Härjämte förordnar Kungl. Maj:t för tiden från och med den 1 juli 1937 tills vidare till och med den 30 juni 1940 till ledamöter av konstrådet t. f. statssekreteraren i eklelesiastikdepartementet Nils Teofil Löwbeer, med uppdrag tillika att vara konstrådets ordförande, byggnadsrådet Paul Gunnar Hedqvist såsom representant för byggnadsstyrelsen, med uppdrag tillika att vara rådets vice ordförande, t. f. professorerna vid konsthögskolan Isaac Hirsch Grünewald, porträtt- och landskapsmålaren Johan Albin Johansson, bildhuggaren Ivar Viktor Johnsson och skulptören Eric Gustaf Grate ävensom till suppleant för Grünewald t. f. professorn vid konsthögskolan Otte Sköld, för Johansson målaren Hilding Gunnar Oskar Linnqvist, för Johnsson t. f. professorn vid konsthögskolan Nils Axel Gustav Sjögren och för Grate bildhuggaren Johan Anders Lundqvist.

Till sekreterare i Konstrådet förordnar Kungl. Maj:t filosofie doktor Gustaf Helge Lindgren för tiden från och med den 1 juli 1937 tills vidare till och med den 30 juni 1940.

Vidare anbefaller Kungl. Maj:t dels de nu utsedda ledamöterna av konstrådet att, så snart ske kan, sammanträda för val av den sjunde ledamoten av konst-

rådet för tiden den 1 juli 1937 tills vidare till och med den 30 juni 1940 ävensom att till Kungl. Maj:t inkomma med anmälan om valet, *dels ock* konstrådet att till Kungl. Maj:t likaledes så snart ske kan inkomma med förslag till instruktion för rådet.

Slutligen ställer Kungl. Maj:t ifrågavarande anslag till statskontorets förfo-gande att av statskontoret efter rekvisition i mån av behov utbetalas till konst-rådet, som äger disponera anslaget för därmed avsett ändamål.

Detta meddelas statskontoret till efterrättelse i vad på statskontoret an-kommer.

Stockholms slott den 30 juni 1937.

GUSTAF.

/Arthur Engberg.
